

Mirela Priselac Remi: Umjetnička suradnja je učinkovitija od političke

17/12/2021

Naslovna fotografija: Emica Elvedji/PIXSELL

Mirela Priselac Remi autorica je brojnih tekstova koje izvodi s bendom [Elemental](#). U hrvatsku hip-hop scenu donijela je žensku energiju, odlučnost, borbenost i beskompromisnost. Osim što u pjesmama na kreativan, ali i direktan način ukazuje na društvene probleme, Remi je društveno angažirana i van glazbenog svijeta te uvijek otvoreno progovara o aktivizmu, politici, antifašizmu, feminizmu i brojnim drugim za društvo važnim temama. Ova talentirana umjetnica i elokventna [sugovornica](#) za P-portal govori upravo o društvenom angažmanu kroz glazbu, o ulozi umjetnika u društvu i važnosti feminizma.

Smatrate li da je larpurlartizam u umjetnosti poželjan, tj. da je umjetnost samodovoljna ili ona mora imati društveni utjecaj i angažman?

Svaki put kad pišem, donosim svjesnu odluku da pišem angažirano. Šteta je da propustim tu priliku i da se oslonim isključivo na estetiku, kad pisanje može imati i utilitarnu ulogu. Biram biti društveno korisna i zato biram angažirani stih. Omjer pjesama koje pišem bez predumišljaja o angažiranosti i onih koje su angažirane je 80:20 u omjer angažiranih. Naravno, ne slažu se svi umjetnici oko potrebe da nanesu dodatni premaz preko svog djela – nekima je draže pisati o lakšim temama koje od slušatelja zahtijevaju samo estetski angažman, tj. nude neopterećeno auditivno iskustvo. I ja shvaćam da takvih djela treba biti, no kod mene su ona u manjini.

Foto: Marko Prpić/PIXSELL

Većina vaših pjesama progovara o društvenim, socijalnim, političkim temama. Koliko je to važan segment vaše glazbe?

Ako govorim o angažiranim tekstovima koje pišem, oni nisu svi angažirani na razini društva ili politike nego i na razini angažmana pojedinca. Tu se

radi o osobnom razvoju, o promišljanju o osobnom napretku ili boljitku, o osvješćivanju – kroz osobnu priču i primjer – slušatelja. Često se podudari da teme koje su meni osobno bitne i o kojima promišljam upravo teme koje bi se mogle smatrati i društveno angažiranim: ženska pitanja, manjinska pitanja, pitanja radnika, pravice ili LGBT zajednice, pitanja svih koji se osjećaju drukčijima i/ili zakinutima, pitanje osobne slobode... To su teme koje su meni važne, pa ih i u svojoj muzici stavljam na pijedestal.

Je li uloga umjetnika da svojim radom upozorava na društvene anomalije i kako vam je, kao javnoj osobi, nositi se s tom ulogom?

Da, smatram da umjetnik može učiniti puno da „popravi“ situaciju u svojoj neposrednoj okolini, a onda i u društvu. Ta je sprega, zapravo, neraskidiva i induktivna. Pišem o onome što proživljavam ili čime se bavim na mikro-razini, ostavljam o tome trag u pjesmi; pjesma se onda obraća slušatelju i kod njega započinje proces promišljanja. Slušatelj – pojedinac dio je društva, kao i ja, čime smo automatski djelovali na društvenu „klimu“ i makro-razinu. Da ne spominjem ogromnu moć koju muzika ima u momentu kada biva puštena na radiju ili televiziji s nacionalnom ili međunarodnom koncesijom (internet radio i internetski servisi tipa You Tube).

Foto: Vjeran Zganec Rogulja/PIXSELL

Vaša suradnja sa srpskim reperom Marchelom bila je jedna od prvih glazbenih suradnji autora iz Hrvatske i Srbije nakon rata. Kakve su tada bile reakcije publike iz regije na pjesmu „Bekstvo“? Je li se društvena klima od tada promijenila?

„Bekstvo“ je nastalo, čini mi se, 2004. i u tom momentu bila je to prva suradnja hrvatskih i srpskih repera. Tu smo pjesmu radili bez vođenja računa o tome što će ona promijeniti ili na koga će utjecati, a zapravo, mislim da je spontano učinila mnogo – ako ništa drugo, otvorila je put drugima za slične regionalne suradnje. Reakcije su bile sjajne, puno bolje nego što smo se nadali. Učinila je to da mi kao Elemental gostujemo na koncertima **Marchela** u Srbiji, i obrnuto. Spojili smo svoje publike u unificirano tijelo koje diše i razmišlja na istoj valnoj duljini. Smatram da je umjetnička suradnja uvijek učinkovitija od suradnje na političkoj razini jer je lišena sitnih, stranačkih interesa ili toksičnih nacionalnih politika u čemu i Hrvatska i Srbija već 30 godina „obaraju rekorde“. Društvena klima u

Hrvatskoj i Srbiji, u ovom trenutku, nije mnogo drugačija od klime u prvim post-ratnim godinama. Štoviše, vatre mržnje se i dalje raspiruju, i kolektivno gledamo unazad, umjesto da shvatimo da ćemo samo pogledom unaprijed spasiti sebe i buduće generacije od novih sukoba i ratova. Posao angažiranog umjetnika ponekad se čini kao „korak naprijed, tri koraka unazad“, no bitno je barem pokušati učiniti taj mali korak naprijed.

Postoji li dio svijeta kojim ne dominiraju muškarci?

Okružila sam se svojim prijateljima koji ne vide spol nego učinkovitost i talent pa s njima kroz Elemental radim na promjeni neravnopravne rodne paradigme.

Koliko vam je feminizam važan u životu i u vašoj umjetnosti?

Što sam starija, sve mi je važniji i važniji, zato što sam s vremenom osvijestila sve više i više segmenata života u kojima ne postoji ravnopravnost spolova. S vremenom, upoznajem sve više žena koje doživljavaju „buđenje“, vezano uz feminističke teme, pa tako i ja učim i napredujem. Moje suvremenice su nepokolebljive i odlučne žene poput **Sandre Benčić** i **Rade Borić**, političarke koje mogu kroz legislativu, ali i osobne primjere, doprijeti do velikog, konkretnog broja žena – na čije živote mogu direktno utjecati kroz promjenu zakona o ravnopravnosti spolova. Ja sam tu za soundtrack, a političarke bi tu trebale biti za konkretne korake promjene.

Foto: Igor Kralj/PIXSELL

Rekli ste kako su vam se pojedine žene javljale i zahvaljivale vam jer su ih vaše pjesme potaknule na neke važne životne promjene. Možete li navesti neke primjere?

Da zaštitim njihovu privatnost, neću govoriti o imenima i prezimenima – njihove priče govore dovoljno. Nekoliko mi se žena javilo preko društvenih mreža i zahvalilo što smo napisali pjesme koje su im dale snagu da se odupru obiteljskom nasilju, da potraže zaklon i spasu se. Bilo je tu žena iz cijele regije. Nakon koncerata, često mi pristupaju i govore o pjesmama koje su im promijenile život, dale inspiraciju da pokušaju drukčije, da se zauzmu za sebe i svoju djecu. U tim trenucima osjećam se ponizno i zahvalno, i čini mi se da ima smisla pisati o temama koje su teške, ali potrebne. Naša pjesma pokrene njih, one kasnije pokrenu nas kao tekstopisce i autore i krug se naizgled zatvara – bilo bi bolje reći, krug raste i buja.

*Tekst je objavljen u sklopu projekta poticanja novinarske izvrsnosti
Agencije za elektroničke medije.*